

## A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. László András ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Éless Tamás ügyvéd és dr. Kádár Katalin ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. október 20-án kelt 16.G.40.373/2007/21. számú ítélete ellen a felperes részéről 22. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

### Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A Fővárosi Ítéltábla kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 600.000 (hatszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

### Indokolás

Játékkaszinó üzemeltetéséhez 1999. február 16-ig érvényes koncessziós engedéllyel rendelkező ... Kft., a felperes, a ... Kft., valamint ... 1998. március 27-én együttműködési megállapodást kötött, melyben - többek között - megállapodtak abban, hogy 1998. december 31-ig új társaságot hoznak létre, ebből a célból a felperes megvásárolja a ... Kft.-től a ... Kft.-ben lévő üzletrészesnek 50 %-át, és az új társaság pályázik a Pénzügyminisztérium által kiírandó új koncessziós engedélyre. A vételár első részlete megfizetésének a feltétele az volt, hogy az eladó 2.675.000 USD összegben bankgaranciát nyújt a felperesnek.

Az alperes a ... Kft.-vel kötött megbízási szerződés alapján 1998. április 29-én bankgarancia nyilatkozatot adott, melyben feltétel nélküli, visszavonhatatlan

kötelezettséget vállalt arra, hogy 2.672.000 USD-t fizet a felperesnek, amennyiben a nyilatkozatban rögzített feltételek valamelyike fennáll; az egyik feltétel az volt, hogy a fenti szerződés 18. pontjában foglaltak szerint megalakult új társaság a játékkaszinó működtetésére szóló engedélyt nem nyerte el, vagy az engedély visszavonása miatt nem volt abban a helyzetben, hogy az új engedélyre pályázhasson, kivéve, ha az új társaság az új engedélyre szabad elhatározásából nem nyújtott be a kiírásnak megfelelő, szabályos pályázatot.

A pénzügyminiszter külön pályázat kiírása nélkül a koncessziós szerződéseket - köztük a ... Kft. szerződését is - 1999. december 31-ig meghosszabbította; a szerződő felek az 1999 nyarán kiírásra került új pályázat idejére hozták létre az új társaságot, mely a pályázatot be is nyújtotta, a koncessziós szerződés megkötésének a jogát azonban nem nyerte el. Erre tekintettel a felperes 1999. november 3-án a bankgarancia alapján fizetésre szólította fel az alperest, eredménytelenül.

A felperes keresetet terjesztett elő az alperessel szemben, a bankgarancia alapján történő teljesítésre kötelezését kérte, hivatkozva arra, hogy a garancia összege lehívható, mert az előírt feltétel bekövetkezett.

Az alperes viszontkereseti kérelmet terjesztett elő a bankgarancia vállalásra irányuló megbízási szerződés érvénytelenségének megállapítása, illetőleg bírósági úton történő módosítása iránt.

A Fővárosi Bíróság 2001. január 16-án kelt 30.G.76.264/1999/10. számú ítéletével a felperes keresetét, valamint az alperes viszontkeresetét elutasította, a határozatot a Legfelsőbb Bíróság 2002. szeptember 17. napján kelt Gf.I.31.270/2001/4. számú ítéletével helybenhagyta. A másodfokú bíróság a határozat indokolásában - értelmezve a bankgarancia vállalásban foglaltakat - kifejtette, az 1998. március 27-én kelt szerződés 18. pontjára utalás azt jelentette, hogy a fizetési kötelezettség feltételei meghatározásakor az alperes nem csak az új társaság megalapításának, hanem a megalapítás időpontjának és tartalmi összetételének is jelentőséget kívánt tulajdonítani. Ezen új társaság 1998. december 31-ig nem alakult meg, így helytállóan vont következtetést az elsőfokú bíróság arra, hogy a bankgarancia alapján nem következett be az alperes fizetési kötelezettsége.

A fenti jogerős ítélet ellen 2003. március 14-én beérkezett perújítási kérelmet terjesztett elő a felperes, előadva, utólag a tudomására jutott, hogy a ... Kft., mint érdekelt fél felkérésére az alperes - bár korábban jelentőséget tulajdonított az új társaság megalapítására előírt határidőnek - ténylegesen elfogadta, hogy a határidő meghosszabbításra kerüljön, mivel ez az ő helyzetét nem súlyosbította.

A Fővárosi Bíróság 2005. november 9. napján kelt 25.G.40.312/2003/49. számú ítéletével a perújítási kérelmet elutasította, a határozatot a Fővárosi Ítéltábla 2006. március 7. napján kelt 10.Gf.40.420/2005/4. számú ítéletével azzal a pontosítással hagyta helyben, hogy a Legfelsőbb Bíróság Gf.I.31.270/2001/4. számú ítéletét hatályában fenntartotta. A jogerős ítélet indokolása szerint sem a becsatolt levelezés, sem a lefolytatott tanúbizonyítás eredménye nem vezetett az alapperben

megállapított tényállás módosítására, így a felperesre kedvezőbb ítélet meghozatalára.

A felperes 2007. március 6-án kereseti kérelmet terjesztett elő, melyben kérte kötelezni az alperest 2.672.000 USD kártérítés és annak 1999. október 25-től a kifizetésig járó évi 20 %-os késedelmi kamata megfizetésére.

A keresetében arra hivatkozott, hogy az alperes alkalmazottja, ... banki vezető téves, a jogszabály és a megbízó érdekeivel ellentétes tartalmú tájékoztatása alapján tekintette a felperes az együttműködési szerződés 18. pontjának tartalmát akként, hogy a koncessziós engedély megszerzésére megalapítandó új cég létrehozására nyitva álló határidő meghosszabbodik a pályázat beadási határidejéig. Ez a technikai hosszabbítás azért nem lett írásba foglalva, mert az említett banki vezető azon az állásponton volt, hogy a jogi helyzet megváltozása automatikusan kihat a szerződésben írt határidő meghosszabbítására. Ezért a felperes abban a feltevésben alapította meg az új társaságot 1999-ben, hogy ebből kára nem származhat. A koncessziós pályázat elutasítása után az alperesnek a bankgarancia alapján azért nem kellett teljesítenie, mert nem került sor a bankgarancia és a bankgaranciára vonatkozó megbízás írásbeli módosítására. Előadta, hogy a kárigénye korábbi érvényesítésére nem volt mód, a kárigény érvényesítése azt jelentette volna, hogy a bankgarancia iránti igényéről e jogcímen lemondana. Keresete jogalapjaként a Ptk. 474. § (1), (2) bekezdését, 476. §-át, 318. §-át, 339. §-át jelölte meg.

Az alperes elsődlegesen a per megszüntetését kérte a Pp. 157. § a) pontja alapján, figyelemmel egyfelől a Pp. 130. § (1) bekezdés e) pontjában, másfelől a Pp. 130. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltakra. Álláspontja szerint a felperes a jogalanyiságát nem igazolta, továbbá azt sem, hogy a jogi képviselője részére a meghatalmazást a felperes erre feljogosított képviselője adta volna. A felperes igényérvényesítése a Pp. 229. § (1) bekezdésébe ütközik; azonos tényállás alapján a bankgarancia összegével megegyező kárigénnyel lépett fel a felperes, annak ellenére, hogy a bankgarancia alapján történő teljesítési kötelezettség hiányára is, és a perújítási ügyben is jogerős ítélet áll rendelkezésre.

Hivatkozott a kárigény elévülésére is; az elévülés kezdő napja - a felperes saját előadása szerint - 1999. október 25-e, ehhez képest a keresetét az elévülési időn túl terjesztette elő. Vitatta az elévülés nyugvására vonatkozó felperesi álláspontot; nem volt olyan menthető ok, amely az igényérvényesítésben akadályozta volna. Amennyiben a bankgarancia alapján indított per akadály volt, legkésőbb az ezen eljárásban hozott jogerős döntéssel az akadályoztatás megszűnt, a jogerős határozatot a felperes 2003. január 30-án átvette, ekkor az elévülési időből még több mint egy év volt hátra. Amennyiben a felperes csak a perújítási eljárásban hozott jogerős döntéssel került abba a helyzetbe, hogy az igényét érvényesíthesse, a követelése akkor is elévült, mert a keresetlevelet nem a felperes képviselőjére jogosult személy nyújtotta be 2007. március 6-án, ezen jogcselekmény nem vezetett az elévülés megszakadására, így 2007. április 27-én a felperes igénye elévült.

Érdemi ellenkérelmében a kárigény megalapozatlanságára hivatkozott; a felperes kára abból keletkezett, hogy a bankgaranciát nem tudta lehívni, ennek oka azonban

a bankgarancia feltételeinek teljesítése hiánya volt. A megelőző peres eljárásokban eljáró bíróságok mindegyike megállapította az alperes jogszerű eljárását, felelősség nem terheli, jogellenes, károkozó magatartást nem tanúsított.

Az elsőfokú bíróság 2008. október 20. napján kelt 16.G.40.373/2007/21. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.200.000 forint perköltséget.

Ítélete indokolásában megállapította, hogy a felperes cégjegyzékbe bejegyzett, jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, melyet a Pp. 48. §-a szerint jogok illethetnek, és kötelezettségek terhelhetnek. A keresetlevelet a felperes képviselőjére jogosult személy nyújtotta be, és a jogi képviselő meghatalmazása is a felperes képviselőjére jogosult személytől származik. Álláspontja szerint az alperes per megszüntetésére irányuló kérelme is alaptalan; a kereseti kérelem ugyanabból a ténybeli alapból származik, mint a 30.G.76.264/1999. számú ügyben, azonban a felperes nem ugyanazon jog iránt indított keresetet, korábban bankgarancia alapján az alperes teljesítésre kötelezését, míg jelen perben kártérítést kért.

A Ptk. 326. § (1) bekezdése és 360. § (1) bekezdése alapján vizsgálva a kárigény elévülését, az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes kára akkor következett be, amikor az alperes a felperes 1999. november 3-án kelt fizetési felszólítására nem teljesített; a bankgarancia vállalásban öt banki munkanapon belüli teljesítést vállalt, a teljesítéstől 1999. november 8-án zárkozott el, így a követelés elévülése ekkor kezdődött. Tekintve, hogy a felperes csak 2007. március 6-án, tehát a Ptk. 324. § (1) bekezdése szerinti ötéves határidőn túl terjesztette elő a követelését, az elévült. Nem osztotta az elsőfokú bíróság az elévülés nyugvására vonatkozó felperesi jogi álláspontot; megállapította, hogy a felperest semmi sem akadályozta a kárigény érvényesítésében, annak ugyanis nem volt előfeltétele a bankgarancia teljesítésére alapított igény jogerős elbírálása, akár másodlagos jogcímen is felléphetett volna ezen követelés iránt. Utalt arra is, azt, hogy ... milyen tájékoztatást adott, a felperes nem a peres eljárások során ismerte meg, hiszen saját előadása szerint ezen tájékoztatás alapján tekintette úgy, hogy az új társaság megalapítására nyitva álló határidő meghosszabbodott.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását, keresetének történő helytadást kért. Arra hivatkozott, hogy a perújítási eljárás során lefolytatott tanúbizonyításból, illetőleg az első- és másodfokú határozatban foglaltakból állapította meg, hogy az alperes jogellenes magatartására vezethető vissza a bankgarancia kifizetésének a megtagadása. Levélben fordult az alpereshez abban a kérdésben, hogy a megváltozott határidők miatt van-e valamilyen kötelezettsége a bankgarancia kapcsán vagy sem, az alperes azonban erre érdemi választ nem adott, kizárólag a jogerősen befejezett per iratai alapján vált számára nyilvánvalóvá, hogy az alperes felróható magatartást tanúsított, melynek eredményeképp a kára bekövetkezett azáltal, hogy a bankgarancia nem volt érvényesíthető. A kár valóban 1999. november 8-án következett be, azonban a perújítási ügyben hozott másodfokú ítélet 2007. február 28-i átvételéig az elévülés nyugodott, a Ptk. 326. § (2) bekezdésében foglaltak szerinti egyéves határidő még

nem telt el a kereseti kérelem érkeztetésekor. Utalt arra, tévesen értékelte az elsőfokú bíróság ... tájékoztatását akként, hogy azzal megnyílt volna az igényérvényesítés lehetősége a felperes számára; nevezett személy, illetőleg a bank - annak ellenére, hogy a bankgarancia kiállítása a peres felek között jogviszonyt hozott létre és tájékoztatási kötelezettség terhelte - soha nem adott a felperesnek érdemi választ arra vonatkozóan, hogy milyen lépést vagy intézkedést kellene tennie a megváltozott körülmények okán.

Hivatkozott arra is, hogy a bankgarancia teljesítésének a követelése kártérítési követeléssé alakult át, amikor a szerződés teljesítése - a perújításban hozott jogerős ítélet szerint - már nem volt követelhető, így a jogerős ítélet közlésétől nyílt meg a kárigény elévülési ideje. Utalt arra is, a felperes mind a felszólításában, mind a benyújtott kereseteiben egyértelművé tette, hogy a bankgarancia alapján pénzösszeg megfizetését követeli, nincs jelentősége a pontos jogcím megjelölésének, ezen jogcselekmények az elévülést megszakították. Ezen jogi álláspontja alátámasztására hivatkozott a BH 2008. évi 90. számon közzétett jogesetre.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan vont következtetést az elévülési kifogás megalapozottságára. Utalt arra, hogy a felperes nem volt az alperes ügyfele, az alperest semmilyen tájékoztatási kötelezettség nem terhelte, egyébként az alapügyben, illetve a perújítási ügyben keletkezett iratokból megállapítható, hogy a felperes milyen információkra, ismeretekre alapítva hozta meg azt a döntését, hogy csak 1999 nyarán alapítja meg az új társaságot. ... az alperesi jogelőd nevében nyilatkozattételre nem volt jogosult, a bankgarancia kifizetésének a megtagadása egyébként nem az alperes jogellenes magatartására, hanem arra vezethető vissza - a jogerős ítéletek szerint -, hogy a felperes a bankgarancia követelményeit nem tartotta be. Kifogásolta, hogy a keresetben előadottaktól eltérően a jogorvoslati eljárás során a felperes arra alapítja a kárigényét, hogy egyáltalán nem kapott az alperestől tájékoztatást, ezt csak a perújítási eljárás befejezését követően ismerhette fel, így ennek időpontjáig az elévülés nyugodott. Álláspontja szerint a felperes fenti előadása a Pp. 247. § (1) bekezdése szerinti meg nem engedett keresetváltoztatás, ezen új igény körében előadottak nem vehetők figyelembe, továbbá a természetbeni teljesítést felváltó kártérítési igény - jelen tényállás mellett - fogalmilag kizárt, az erre alapított kereset tekintetében ítélt dolog áll fenn.

A felperes fellebbezése nem megalapozott.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla az alperes fellebbezési ellenkérelmében előadottakat felperes keresetváltoztatására vonatkozóan az alábbiak szerint.

A Pp. 146. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a keresetváltoztatás a kereset tartalmának a megváltoztatását jelenti; rendszerint módosult ténybeli alapon változik az érvényesített jog, az eredeti kérelem helyébe új kérelem lép.

A keresetváltoztatás vizsgálata körében kialakult egységes bírói gyakorlat szerint nem minősül keresetváltoztatásnak a kereseti tényállás utólagos kiegészítése vagy új tényállítás a jogorvoslati eljárás során, ha az nem vonja maga után a Pp. 121. § (1) bekezdés e) pontja szerinti petitum megváltozását.

Az eljárás irataiból kitűnően a felperes a keresetében az állítása szerint az alperest terhelő tájékoztatási kötelezettség megszegésére hivatkozással támasztott kárigényt; az első fokú eljárás során azt adta elő, hogy a jogszabály és a megbízó érdekeivel ellentétes tartalmú tájékoztatást kapott, a jogorvoslati eljárásban pedig az érdemi tájékoztatás hiányát kifogásolta, ez a tényelőadásbeli eltérés azonban nem eredményezte azt, hogy a kereseti kérelmet az eredetileg előadottakhoz képest eltérő ténybeli és jogi alapon kellene elbírálni, a felperes követelése nem változott, keresetváltoztatásra a jogorvoslati eljárás során nem került sor, így az alperes alaptalanul hívta fel a Pp. 247. § (1) bekezdésében foglaltakat.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a kereseti kérelem elbírálásakor a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, és helytálló az abból levont jogi következtetése is.

Az alperes védekezésében előadottakra tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan vizsgálta elsődlegesen a felperesi követelés elévülését, és nem tévedett, amikor az elévülési kifogás megalapozottságára vont következtetést.

Az elsőfokú bíróság a PK 51. számú állásfoglalásban foglaltakra is figyelemmel helytállóan értelmezte és alkalmazta a Ptk. 326. § (1) bekezdésében és 360. § (1) bekezdésében foglaltakat, ekörbeni jogi okfejtését a Fővárosi Ítéltábla azzal egészíti ki, hogy a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékessé válik akkor is, ha a károsult arról esetlegesen később szerez tudomást, az elévülési idő azonban minden esetben az esedékességkor kezdődik. Ebből következően helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a bankgarancia alapján történő teljesítés elmaradásával érhetne kár a felperest, és a kárigény elévülése a teljesítés megtagadásával vehette kezdetét.

Ezen időpont alapulvételével helyesen vont következtetést az elsőfokú bíróság arra, hogy a kártérítés iránti kereseti kérelem 2007. márciusi előterjesztésekor a Ptk. 324. § (1) bekezdése szerint irányadó ötéves határidő eltelt, a felperes követelése elévült, az a Ptk. 325. § (1) bekezdése értelmében bírósági úton nem érvényesíthető, a kereset érdemben nem bírálható el, ez okból az elutasításának van helye.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor nem osztotta a felperes elévülés nyugvására vonatkozó álláspontját; a felperes a Ptk. 326. § (2) bekezdése szerinti jogszabályi feltételek teljesülését, a Ptk. 324. § (1) bekezdése szerinti határidőn belüli igényérvényesítés akadályát, azt, hogy az igényérvényesítésre menthető okból nem került sor, nem bizonyította.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, nem volt akadálya annak, hogy a felperes a bankgarancia alapján történő teljesítésre kötelezésre irányuló kereseti kérelme mellett - akár másodlagosan - kárigényt is előterjesszen, de ennek hiányában is a teljesítésre vonatkozó kereseti kérelme a kártérítésre irányadó elévülési időn belül, 2002. szeptember 17-én - a kereseti kérelem elutasításával - jogerősen elbírálást nyert. A Legfelsőbb Bíróság Gf.I.31.270/2001/4. számú határozata a felperes számára egyértelművé tette, hogy az alperes a teljesítést jogosan tagadta meg, teljesítésre nem kötelezhető.

A perújítás célja a fenti határozattól eltérő tartalmú, a teljesítésre irányuló kereseti kérelemnek helyt adó döntés meghozatala volt, az eljárás eredménye azonban a kártérítés elévülési határidőn belüli érvényesíthetőségét ugyancsak nem befolyásolta.

A fentiekén túlmenően utal a Fővárosi Ítéltábla arra, hogy a felperesnek a kárigény érvényesíthetőségére nyitva álló határidő lejárta előtt lehetősége lett volna arra is, hogy a perindításon kívüli egyéb, a Ptk. 327. § (2) bekezdésében szabályozott elévülést megszakító cselekményt végezzen, így az alperest kártérítés megfizetésére szólítsa fel.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla a felperes felváltó igényre vonatkozó fellebbezési érvelését sem; a peres felek közötti, bankgarancia alapján fennálló jogviszony jellegére, valamint a követelések lényeges - ténybeli és jogalapi - eltérésére tekintettel a felperes azzal, hogy pert indított bankgarancia alapján történő teljesítésre kötelezés iránt, illetőleg a perben hozott határozat ellen perújítási eljárást kezdeményezett, a kárigény elévülését nem szakította meg, az általa hivatkozott eseti döntés eltérő tényállású, szerződésszegésen alapuló követelések elbírálására folyó ügyben született.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben előadottak eltérő tényállás megállapítására, illetőleg jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperes jogorvoslati perkölsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével megállapított, általános forgalmi adót is tartalmazó jogi képviseleti munkadíjból áll.

Budapest, 2009. május 12.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.,

Dr. Rédei Anna s. k.,

előadó bíró

bíró